

TİCARET HUKUKU ÖZET

1. Şirket türleri

A) Adi şirket

B) Ticaret şirketleri

I) *Şahıs Şirketleri:*

- Kollektif Şirketler
- Adi Komandit Şirketler

II) *Sermaye Şirketleri*

- Anonim Şirket
- Limited Şirket
- Sermayesi Paylara Bölünmüş

Komandit Şirket

III) *Kooperatifler*

2. Adi şirketin tüzel kişiliği yok fakat ticaret şirketlerinde tüzel kişilik vardır.

3. Ticaret Şirketlerinin Ortak Özellikleri

- Tüzel kişiliğe sahip olma
- Sınırlı sayı ilkesine bağlılık
- Hak ehliyetinin işletme konusu ile sınırlı olmaması
- Kurulların elektronik ortamda yapılabilmesi olanağı
- Ticaret şirketlerinde "sermaye koyma borcu" ve yaptırımları

4. Anonim şirketlerinde kayıtlı sermaye yöntemi için 100.000 TL esas sermaye yönteminde ise 50.000 TL asgari sermaye şartı vardır.

5. Limited şirketlerinde ise sermaye şartı 10.000TLdir.

6. Genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanması pay senetleri borsaya kote edilmiş şirketler için bir zorunludur. Diğer şirketlerde ise uygulanması isteğe bağlıdır.

7. Anonim ve Limited Şirketler için;

- ☐ Hizmet Edimleri
- ☐ Kişisel Emek
- ☐ Ticari İtibar
- ☐ Vadesi Gelmemiş Alacaklar (müeccel) Sermaye olarak konulamaz.

8. Alacakların sermaye olarak konulması halinde alacak, vadesi gelmemiş ise aksi kararlaştırılmış olmadıkça vade gününden, muaccel ise şirket sözleşmesi veya esas sözleşme tarihinden itibaren 1 ay içinde şirkete tahsil edilmelidir.

9. Nakdi değerlerin sermaye olarak konulması halinde taahhüt edilen payların itibarı değerlerinin en az %25'i tescilden önce, gerisi de şirketin tescilini izleyen 24 AY içinde ödenmek zorundadır.

*** Esas sözleşmede taahhüt edilmiş olup da taahhüt sahiplerince, şirketin tescilinden itibaren en geç 2 ay içinde halka arz edileceği esas sözleşmede belirtilmiş ve ayrıca garanti edilmiş bulunan nakdi payların karşılıkları satıştan elde edilen gelirden ödenir. Pay senetlerinin halka arz edilmesi sermaye piyasası mevzuatına göre yapılır. Satış süresinin sonunda, payların itibarı değerlerinin, varsa çıkarma priminin karşılığı şirkete, giderler düştükten sonra kalan tutar ise, pay senetlerini halka arz eden pay sahiplerine ödenir.

*** Halka arz edilip de süresinde satılmayan payların bedellerinin tamamı, süresinde halka arz edilmeyen payların bedellerinin ise, %25'i 2 aylık süreyi izleyen üç gün içinde ödenir."

10. Birleşmelerine izin verilen şirket türleri:

- a) Sermaye şirketleri, başka bir sermaye şirketi veya kooperatifle birleşebilir.
- b) Kooperatifler, başka kooperatif veya sermaye şirketiyle birleşebilirler.
- c) Şahıs şirketleri, kooperatif veya sermaye şirketine devrolma şartıyla birleşebilirler.
- D) Şahıs şirketleri başka bir şahıs şirketleriyle birleşebilirler.

11.

BİRLEŞME KARARI		
ŞİRKET TÜRLERİ	Genel kurulda bulunma	Mevcut oyların Onay için
A.Ş ve SPBK	Esas veya çıkarılmış sermayenin çoğunluğu temsil eden	3/4 (SPBK için ayrıca Komantiderlerin tamamı onaylamalı.)
Sermaye şirketini kooperatif devralacaksa	Sermayenin çoğunluğunu temsil eden	3/4
Limited Şirketi	Sermayenin 3/4'ünü temsil eden	Tüm ortakların 3/4'ü
Şahıs şirketleri	--	Oy birliği (Esas sözleşmede hüküm yer alırsa 3/4 de olabilir.)

12. Kooperatiflerde, verilen oyların üçte ikisinin çoğunluğuyla; ana sözleşmede ek ödeme ve başka edim yükümlülükleri ya da sınırsız sorumluluk kabul edilmiş veya bunlar mevcut olup da genişletilmişse kooperatife kayıtlı tüm ortakların 3/4 kararıyla, onaylanmalıdır.

13. Bir limited şirket tarafından devralınan anonim ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirkette, devralma ile ek yükümlülük ve kişisel edim yükümlülükleri de öngörülüyorsa veya bunlar mevcut olup da genişletiliyorsa, bütün ortakların oybirliğine gerek vardır.

14. Birleşme sözleşmesi bir ayrılma akçesini öngörüyorsa bunun, devreden şirket şahıs şirketiye oy hakkını haiz ortaklarının, sermaye şirketiye şirkette mevcut oy haklarının%90 oylarıyla onaylanması şarttır.

15. TTK'a göre sermaye şirketleri ve kooperatifler sermaye şirketlerine ve kooperatiflere bölünebilirler.

16. Bir anonim şirket şahıs şirketlerine bölünemez ve tersi de mümkün değildir.

17. Bir kolektif şirket bir komandit şirkete; ya kolektif şirkete bir komanditerin girmesi ya da bir ortağın komanditer olması hâlinde dönüşebilir.

18. Bir komandit şirket kolektif şirkete; ya tüm komanditerlerin şirketten çıkması ya da tüm komanditerlerin komandite olması, suretiyle dönüşebilir.

19. Bölünme durumunda karar tıpkı birleşmedeki gibidir.

20.

TÜR DEĞİŞTİRME		
ŞİRKET TÜRLERİ	Genel kurula bulunma	Mevcut oyların Onay için
A.Ş ve SPBK	Esas veya çıkarılmış sermayenin 2/3 ü temsil eden	2/3
Sermaye şirketini kooperatife dönüşmesi	-----	Tüm ortakların onayı
Limited Şirketi	Sermayenin 3/4'ünü temsil eden	Tüm ortakların 3/4'ü
Şahıs şirketleri	--	Oy birliği (Esas sözleşmede hüküm yer alırsa 2/3 de olabilir.)

21. Denkleştirme davası ve iptal davası zaman aşımı= 2AY

22. Sorumluluk davası zaman aşımı = sorumlunun öğrenilmesinden itibaren 2 yıl en fazla 5 yıldır.

23. Anonim şirketin unsurları,

- Belirli ve paylara bölünmüş esas sermaye
- Anonim şirketin borçlarından dolayı yalnızca malvarlığıyla sorumlu olması
- Ortakların sorumluluğunun taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile sınırlı ve şirkete karşı olması
- Ticaret unvanı kullanılması
- Kanunen yasak olmayan her türlü iktisadi amaç ve konular için kurulma

- Bir anonim şirketin kurulması için en az bir pay sahibi olması
- Tüzel kişilik ve ehliyet
- Asgari sermaye

24. Anonim şirketlerinde pay sahipleri sadece taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile ve yalnızca şirkete karşı sorumludur.

25. Anonim şirketlerin ticaret unvanları konusunda kanun koyucu "işletme konusu" ile şirketin türünü gösteren "anonim şirket" ibaresinin yer alması zorunluluğu vardır.

26. Anonim şirketin tüzel kişilik kazanması şirketin ticaret siciline tescil ile gerçekleşir.

27. Pay sahipleri, Sermaye taahhüdünden doğan vadesi gelmiş borçlarını ifa etmedikçe ve Şirketin serbest yedek akçelerle birlikte karı geçmiş yıl zararlarını karşılayacak düzeyde olmadıkça şirkete borçlanamaz.

28. Anonim Şirketlere İlişkin İlkeler

- ✓ Çoğunluk İlkesi
- ✓ Malvarlığının ve Sermayenin Korunması İlkesi
- ✓ Sınırlı Sorumluluk İlkesi
- ✓ Emredici Hükümler İlkesi
- ✓ Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık ilkesi
- ✓ Eşit işlem ilkesi
- ✓ Kurumsal Yönetim (Bir ilkeler bütünü)
- ✓ Pay sahiplerine borçlanma yasağı
- ✓ Oransallık ilkesi

29. Anonim Şirket Kuruluş Türleri

A) Ani kuruluş yoluyla

- Basit ani kuruluş
- Nitelikli ani kuruluş

B) Halka arz taahhüdü yoluyla

30. Ani kuruluşta kurucuların taahhüt ettikleri sermayenin tamamı nakitten oluştuğu takdirde "basit ani kuruluş"tan söz edilir.

31. Üç halde Nitelikli ani kuruluştan söz edilebilir:

- Anonim şirket sermayesinin kısmen veya tamamen aynı sermayeden oluşması,
- Şirketin kuruluşu sırasında bir satım sözleşmesiyle bir aynın ya da işletmenin devralınması,
- Kuruculara şirketin karından özel menfaatler sağlanması gerekir.

32. Kuruluş Belgeleri

- Esas sözleşme,
- Değerleme raporları,
- Ayın ve işletme devralınmasına ilişkin olanlar da dâhil olmak üzere, kurulmakta olan şirketle, kurucular ve diğer kişilerle yapılan ve kuruluşla ilgili olan sözleşmelerdir.

33. Anonim şirketlerinde,
- ❖ Karar organı konumunda bulunan “genel kurul”
 - ❖ İdare ve temsil organı olan “yönetim kurulu”dur.

34. Anonim şirketin, esas sözleşmeyle atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş, bir veya daha fazla kişiden oluşan bir yönetim kurulu bulunur.

35. Yönetim Kurulu ilk esas sözleşmeyle oluşturulabileceği gibi genel kurul kararıyla da seçilebilir.

36. Yönetim Kurulu üyeleri en çok 3 yıl süreyle görev yapmak üzere seçilir.

37. ** Yönetim kurulunun devredilemeyecek görev ve yetkileri;

- Şirketin üst düzeyde yönetimi ve bunlarla ilgili talimatların verilmesi.
- Şirket yönetim teşkilatının belirlenmesi.
- Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulması.
- Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları.
- Yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergeler ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi.
- Pay, yönetim kurulu karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defterlerinin tutulması, yıllık faaliyet raporunun ve kurumsal yönetim açıklamasının düzenlenmesi ve genel kurula sunulması, genel kurul toplantılarının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi.
 - Borca batıklık durumunun varlığında mahkemeye bildirimde bulunulması.

38. ** Yönetim kuruluna devredilebilecek görev ve yetkiler

- A) Genel kurulun sahip olduğu yetkinin yönetim kuruluna devredilebileceği hallere örnek olarak,
- ✓ Kayıtlı sermaye sisteminin kabulü hâlinde sermaye artırımı
 - ✓ Borçlanma aracının çıkarılmasını ve ihraç şartlarını saptama
- B) Esas sözleşme ile yönetim kuruluna devredilebilecek yetki ve görevler; (Halka açık olsun ya da olmasın tüm anonim şirketleri)
- ✓ Şirketlerde imtiyazlı pay ihracı
 - ✓ İtibari değerinin üzerinde pay çıkarılması
 - ✓ Primli pay çıkarma yetkisi
 - ✓ Pay sahiplerinin yeni pay alma haklarının sınırlandırılması

C) Halka açık anonim şirketlerde, yukarıda sayılanlara ek olarak,

- ✓ İtibari değerinin altında pay çıkarılması
- ✓ İmtiyazlı pay sahiplerinin haklarını kısıtlayıcı nitelikte karar alabilmesi yetkisi de, esas sözleşme ile özel olarak yetkili kılınması koşuluyla, yönetim kuruluna bırakılabilir.

39. SPK 'da ise borçlanma aracı niteliğindeki sermaye piyasası aracı ihraç yetkisi, esas sözleşme ile yönetim kuruluna süreli veya süresiz olarak devredilebilir.

40. TTK'da ise en fazla 15 ay süreyle genel kurul borçlanma aracı ihracı yetkisini yönetim kuruluna devredebilir.

41. Sermayenin kaybı ve borca batık olma durumunda yönetim kurulu; Anonim şirketlerin son yıllık bilançosundan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, genel kurul hemen toplantıya çağırarak ve bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunmak zorundadır.

42. Son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının 2/3 sinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhâl toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin 1/3 i ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer.

43. Şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa, bu durumda yönetim kurulu;

- Aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartır.
- Bu bilançodan aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin anlaşılması hâlinde, yönetim kurulu, bu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirir ve şirketin iflasını ister.

44. Esas sözleşmede aksine ağırlaştırıcı bir hüküm bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alır.

45. Toplantıda oylar eşit olduğu takdirde o konu gelecek toplantıya bırakılır. İkinci toplantıda da eşitlik olursa söz konusu öneri reddedilmiş sayılır.

46. Yönetim kurulunun “kurul” olarak karar alabilmesinde geçerli iki farklı yöntem bulunmaktadır.

- Fiziki ya da elektronik ortamda olmak üzere yönetim kurulu toplantısı yapılması;
- Toplantı yapılmaksızın- öneriye yazılı onay alma yöntemiyle (sirküler tipi) karar alma yolu oluşturmaktadır.

47. Yönetim Kurulu kararları, toplantı yapılmaksızın öneriye yazılı onay alma yönteminde, kurul üyelerinden birinin belirli bir konuda yaptığı karar şeklinde yazılmış önerisine, en az üye tam sayısının çoğunluğunun yazılı onayı alınmalı. Üyelerden hiçbirinin toplantı yapılması isteminde bulunmaması ve aynı önerinin tüm yönetim kurulu üyelerine yapılmış olması, bu yolla alınacak kararların geçerlilik şartıdır.

48. Yönetim Yetkisinin Devri, Anonim şirketler hukukunda yönetim, devredilmediği takdirde, yönetim kurulunun tüm üyelerine aittir.

49. Genel kural bu yönde olmakla birlikte, yönetim kurulu esas sözleşmeye konulacak bir hükümle, düzenleyeceği bir iç yönergeye göre yönetimi, kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü bir kişiye devretmeye yetkili kılınabilir.

50. Temsil yetkisi;

❑ Yönetim kurulu içerisinde bir veya daha fazla kişiye devredilmişse bu kişiler "muraahhas üye" sıfatına sahip olacaklar,

❑ Yönetim kurulu üyeleri dışında bir üçüncü kişiye devredilmişse "müdür / muraahhas müdür" sıfatı söz konusu olacaktır.

51. Yönetim kurulunu sınırlandıran bir düzenleme yapılmış ve temsil yetkisinin üyelerin tamamından alınıp sadece üçüncü kişilere devrine izin verilmemiş; üçüncü kişilere devir hâlinde dahi mutlaka en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini koruması esası benimsenmiştir.

52. Yönetim Kurulu kararlarının hukuken sakatlığı;

- yokluk,
- butlan ve
- iptal edilebilirlik şeklinde üç temel yaptırımı beraberinde getirir.

53. YOKLUK,

- ✓ "Kurucu unsurlarına aykırılık" söz konusudur. .
- ✓ İrade beyanının ağır sakatlık halleri ile şekil eksikliği,
- ✓ Ayırt etme gücünden yoksunluk,
- ✓ Toplantı ve karar yetersayılarına uyulmaması,
- ✓ Toplantı çağrısının usulsüz yapılması,
- ✓ Üye sıfatını taşımayan kişilerin yönetim kurulu kararı alması gibi haller bu konudaki tipik örnekler olarak gösterilmektedir.

54. BATIL KARARLAR (Butlan, Kesin Hükümsüzlük)

- Eşit işlem ilkesine aykırı olan,
- Anonim şirketin temel yapısına uymayan veya sermayenin korunması ilkesini gözetmeyen,
- Pay sahiplerinin, özellikle vazgeçilmez nitelikteki haklarını ihlal eden veya bunların kullanılmalarını kısıtlayan ya da güçleştiren,

- Diğer organların devredilemez yetkilerine giren ve bu yetkilerin devrine ilişkin, kararlar batıldır.

55. Yönetim Kurulu üyelerinin hak ve yükümlülükleri

A. Haklar

- Kişisel nitelikteki haklar
- Mali nitelikteki haklar

B. Yükümlülükler

- Sadakat (bağlılık) yükümlülüğü
- Özen yükümlülüğü
- Şirketle işlem yapmama ve şirketten borç almama yükümlülüğü
- Rekabet etmeme yükümlülüğü

56. Farklılaştırılmış teselsül anlayışı, Birden çok kişinin aynı zararı tazminle yükümlü olmaları hâlinde, bunlardan her biri, kusuruna ve durumun gereklerine göre, zarar şahsen kendisine yükletilebildiği ölçüde, bu zarardan diğerleriyle birlikte müteselsilen sorumlu olur.

57. İbra, ibraya konu olan dönemde yapılan işlemlerin hukuka ve esas sözleşmeye uygunluğunun genel kurul tarafından kabul edilmesidir. İbraya ilişkin oylamada, "oy hakkında imtiyazların kullanılabilmesi mümkün değildir.

58. Yönetim kurulunun ibrası iki farklı şekilde gerçekleşebilir.

- ✓ İbraya ilişkin açık bir ibra oylaması yapılabilir.
- ✓ Bilançonun onaylanmasına ilişkin genel kurul kararı

59. Kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, denetçilerin, şirketin kuruluşundan ve sermaye artırımından doğan sorumlulukları, şirketin tescili tarihinden itibaren 4 yıl geçmedikçe sulh ve ibra yoluyla kaldırılamaz.

60. Genel kurulun devredilemez yetkileri;

- Esas sözleşmenin değiştirilmesi,
- Yönetim kurulu üyelerinin seçimi, süreleri, ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının belirlenmesi, ibraları hakkında karar verilmesi ve görevden alınmaları.
- Kanunda öngörülen istisnalar dışında denetçinin seçimi ile görevden alınması.
- Finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, yıllık kar üzerinde tasarrufa, kar payları ile kazanç paylarının belirlenmesine, yedek akçenin sermayeye veya dağıtılacak kara katılması dahil, kullanılmasına dair kararların alınması.
- Kanunda öngörülen istisnalar dışında şirketin feshi.
- Önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı.

61. Genel kurul toplantısı her faaliyet dönemi sonundan itibaren 3 ay içinde yapılır.

62. Genel Kurul Toplantılarının Sınıflandırılması

- ❖ Olağan-Olağanüstü genel kurul toplantısı
- ❖ Çağrılı-çağrısız genel kurul toplantısı

63. Genel Kurulu Toplantıya Çağırma yetkili kişiler

- Yönetim kurulu ve tasfiye memurları
- Azlık
- Mahkemenin izniyle münferit pay sahipleri

64. Çağrılı genel kurul ile çağrısız genel kurul arasındaki önemli bir fark olarak çağrısız genel kurulda "gündeme bağlılık ilkesi" de geçerli olmaz.

65. Çağrısız genel kurulda %100 toplantı nisabının devamının şart olduğu vurgulanmıştır.

66. Özel kurul imtiyazlı payları temsil eden sermayenin %60 çoğunluğuyla toplanır ve toplantıda temsil edilen payların çoğunluğuyla karar alır.

67. Genel Kurulu Toplantıya Çağrıya yetkili kişiler

- Yönetim kurulu ve tasfiye memurları
- Azlık
- Mahkemenin izniyle münferit pay sahipleri

68. Genel kurulda müzakere edilerek karara bağlanmış gündem maddesi, hazır bulunanların oy birliği ile karar verilmedikçe yeniden görüşülüp karara bağlanamaz.

69. Genel kurul toplantıya, çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden;

- ✓ Halka açık olmayan ortaklıklarda en az 2 hafta
- ✓ Halka açık ortaklıklarda çağrı ise en az 3 hafta önce yapılır.

70. Genel kurul toplantısına katılmak zorunda olanlar:

- ❑ En az bir yönetim kurulu üyesinin
- ❑ Denetçi
- ❑ Bakanlık temsilcisi

64. Temsilci türleri:

- Olağan (Adi) Bireysel Temsilci
- Tevdi Eden Temsilci

71. Genel kurul Adi toplantı ve karar yetersayı

- Sermayenin en az 1/4 ü karşılayan payların sahiplerin varlığıyla toplanır ve kararlar toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğu ile alınır.

72. Nitelikli toplantı ve karar yetersayı

- Şirket sermayesinin en az 1/2 nin temsil edildiği genel kurulda, toplantıda mevcut bulunan oyların çoğunluğu" ile alınır. İlk toplantıda yapılamazsa en geç 1 ay içinde ikinci bir toplantı yapılabilir ve toplantı nisabı, şirket sermayesinin en az 1/3 nin toplantıda temsil edilmesidir.

73. Oybirliğiyle alınması gereken kararlar olarak;

- ✓ Bilanço zararlarının kapatılması için yükümlülük ve ikincil yükümlülük koyan kararlar,
- ✓ Şirketin merkezinin yurt dışına taşınmasına ilişkin kararlar gösterilmiştir

74. Sermayenin en az %75' ni oluşturan payların sahiplerinin olumlu oylarıyla alınması gereken kararlar olarak ise;

- Şirketin işletme konusunun tamamen değiştirilmesi,
- İmtiyazlı pay oluşturulması,
- Sermaye azaltımı
- Nama yazılı payların devrinin sınırlandırılması

75. Genel kurul kararının butlanı

- Pay sahibinin, genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanundan kaynaklanan vazgeçilemez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran,
- Pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran,
- Anonim şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan, Kararları batıldır".

76. Görüş yazıları ve hukuki sonuçları

- ❖ Olumlu görüş
- ❖ Sınırlı olumlu görüş
- ❖ Olumsuz görüş
- ❖ Görüş vermekten kaçınma

77. Alacaklılara çağrı zorunluluğu, esas sözleşmede öngörüldüğü şekilde, 7şer gün arayla, 3 defa ilân eder.

78. Payın Mali Hakları;

- Kâr payı alma hakkı;
- Hazırlık devresi faizi alma hakkı;
- Yeni pay alma hakkı (rüçhan hakkı);
- Önerilmeye muhatap olma hakkı;
- Tasfiye bakiyesini alma hakkı
- Yönetmel (idari) haklar;

79. Yönetmel (idari) haklar

- Genel kurula katılma hakkı,
- Genel kurulda oy kullanma hakkı,
- Genel kurul kararlarının yokluğunu, butlanını ve iptalini isteme hakkı,
- Sorumluluk davası açma hakkı,
- Bilgi alma ve inceleme hakkı,
- Özel denetçi atanmasını isteme hakkı

80. Anonim Şirketlerde Sona Erme ve Tasfiye

A) Genel sona erme sebepleri;

- ✓ Sürenin sona ermesine rağmen işlere fiilen devam etmek suretiyle belirsiz süreli hâle gelmemişse,
- ✓ Esas sözleşmede öngörülen sürenin sona ermesiyle,
- ✓ İşletme konusunun gerçekleşmesiyle veya gerçekleşmesinin imkânsız hâle gelmesiyle,
- ✓ Esas sözleşmede öngörülmüş herhangi bir sona erme sebebinin gerçekleşmesiyle,
- ✓ İflasına karar verilmesiyle,
- ✓ Kanunlarda öngörülen diğer hâllerde, Sona erer.

B) Özel sona erme sebepleri;

- Organ eksikliği dolayısıyla sona erme
- Anonim şirketin haklı sebeplerle feshi
- Kamu düzenine veya işletme konusuna aykırı işlemlerde ve faaliyette bulunmak dolayısıyla sona erme
- Kurulda kanun hükümlerine aykırılık dolayısıyla feshi davası yoluyla sona erme
- Sermayenin kaybı ve borca batıklık dolayısıyla sona erme
- Anonim şirketin birleşmesi ya da bölünmesi dolayısıyla sona erme

81. Ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanan anonim şirketin yine ticaret sicilinden terkin edilerek tüzel kişiliği son bulur.

82. Tasfiye memurları pay sahiplerinden, yönetim kurulu üyelerinden veya üçüncü kişilerden olabilir.

83. Esas sözleşme veya genel kurul kararıyla atanmış tasfiye memurları ve bu görevi yerine getiren yönetim kurulu üyeleri, genel kurul tarafından her zaman görevden alınabilir ve yerlerine yenileri atanabilir. Ancak mahkeme kararıyla atanan tasfiye memurları genel kurul tarafından görevden alınamaz.

84. Tasfiye hâlindeki şirket, pay sahipleriyle olan ilişkileri de dâhil, tasfiye sonuna kadar tüzel kişiliğini korur ve ticaret unvanını “tasfiye hâlinde” ibaresi eklenmiş olarak kullanır.

85. Yönetim Kurulu, tasfiye memurlarını ticaret siciline tescil ve ilân ettirir.

86. Alacaklılara 3. kez yapılan çağrı tarihinden itibaren 3 ay geçmedikçe tasfiyeden kalan varlık dağıtılamaz.

87. Ek tasfiyeyi talep edebilecek kişiler sınırlı olarak sayılmıştır. Bu kişiler,

- ✓ Tasfiye memurları,
- ✓ Son yönetim kurulu üyeleri,
- ✓ Pay sahipleri ve
- ✓ Şirket alacaklılarıdır.

88. Ek tasfiye, tasfiye işlemleri tamamlanıp tasfiyenin bitirilmiş olmasına rağmen, daha sonra başkaca tasfiye önlemleri alınmasının zorunlu olduğunun anlaşılması halinde başvuru geçici bir tedbirdir. Zorunluluk yoksa ek tasfiyeye gidilemez.

89. Tasfiyeden dönme, tasfiye haline giren bir şirket genel kurulunun, alacağı bir kararla, şirketi tasfiye gayesi güden bir şirket olmaktan çıkartabilip, tekrar kâr elde etme amacı güden ve varlığını devam ettiren bir şirket haline döndürmesidir.

90. Pay bedellerinin veya tasfiye paylarının pay sahipleri arasında dağıtımına başlanıncaya kadar tasfiyeden dönme kararı alınabilir. Bu andan sonra tasfiyeden dönme kararı alınamaz.

91. Genel kurulda tasfiyeden dönme kararının alınabilmesi için sermayenin en az %60'ının olumlu oyu aranmıştır.

92. Tasfiyeden dönülmesine ilişkin genel kurul kararını tasfiye memuru şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret siciline tescil ve ilân ettirir. Bu tescil bildirici değil kurucu niteliktedir.

93. Aşağıdakiler konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında TMS uygulayacaklardır.

“1) 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi işletmelerden;

- a) Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören anonim şirketler,
- b) Yatırım kuruluşları,
- c) Kolektif yatırım kuruluşları,
- d) Portföy yönetim şirketleri,
- e) İpotek finansmanı kuruluşları,
- f) Konut finansmanı ve varlık finansmanı fonları,
- g) Varlık kiralama şirketleri,
- h) Merkezî takas kuruluşları,
- i) Merkezî saklama kuruluşları,
- j) Veri depolama kuruluşları,
- k) Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmeyen ancak Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında halka açık sayılan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar:

- Aktif toplamı 15.000.000TL ve üstü
- Yıllık net satış hasılatı 20.000.000TL ve üstü
- Çalışan sayısı 50 ve üstü.

2) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun düzenleme ve denetimine tabi işletmelerden;

- a) Bankalar,
- b) Finansal kiralama şirketleri,
- c) Faktöring şirketleri,
- ç) Finansman şirketleri,
- d) Varlık yönetim şirketleri,
- e) Derecelendirme kuruluşları,
- f) Finansal holding şirketleri,
- g) Finansal holding şirketleri üzerinde 5411 sayılı Kanunda tanımlandığı şekliyle nitelikli paya sahip olan şirketler,
- ğ) Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları.

3) 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ile 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu kapsamında faaliyet göstermekte olan sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri.

4) Borsa İstanbul Piyasalarında faaliyet göstermesine izin verilen; yetkili müesseseler, kıymetli madenler aracı kurumları, kıymetli maden üretimi veya ticareti ile iştigal eden anonim şirketler."

94. Yukarıdakilere ek olarak aşağıdaki şirketler Bağımsız denetime tabidir.

KHK m. 3'de yer alan genel ölçüte göre tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayan şirketler ile ekli (I) sayılı liste kapsamında yer alan şirketler, 6102 sayılı Kanun ile 660 sayılı KHK hükümleri çerçevesinde bağımsız denetime tabidir:

- a) Aktif toplamı 40.000.000TL ve üstü
- b) Yıllık net satış hasılatı 80.000.000TL ve üstü
- c) Çalışan sayısı 200 ve üstü.

95. Denetçinin tarafsızlığını koruyabilmesi için TTK m. 400/2. fıkrasında, 10 yıl içinde aynı şirket için toplam 7 yıl denetçi olarak seçilen denetçinin 3 yıl geçmedikçe aynı şirkete denetçi olarak yeniden seçilemeyeceği düzenlenmiştir.

96. TTK'da tanınan azlık hakları;

- Denetçinin haklı sebeple görevden alınması davası açma hakkı
- Genel kurulu toplantıya çağrı ve gündeme madde ekletme hakkı
- Genel kurulda finansal tabloların müzakeresinin ve buna bağlı konuların görüşülmesinin ertelenmesini isteme hakkı
- Özel denetçi atanmasını isteme hakkı
- Nama yazılı pay senedi bastırılmasını talep etme hakkı
- Anonim şirketin haklı sebeple feshi davası açma hakkı
- Kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, denetçilerin, şirketin kuruluşundan ve sermaye artırımından doğan sorumluluklarının sulh veya ibra yoluyla kaldırılmasının onaylanmasına karşı çıkma hakkı
- Türk Ticaret Kanununda düzenlenmemekle birlikte, azlığın şirketten genel kurulda görev yapmak üzere

Bakanlık temsilcisi talep edilmesini isteme hakkı mevcuttur.

97. Faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar denetçi seçilememişse, denetçi, yönetim kurulunun, her yönetim kurulu üyesinin veya herhangi bir pay sahibinin istemi üzerine, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi tarafından atanır.

98. "Olumsuz görüş" yazılan hâllerde yönetim kurulu, görüş yazısının kendisine teslimi tarihinden itibaren 4 iş günü içinde, genel kurulu toplantıya çağırır ve genel kurul yeni bir yönetim kurulu seçer.

99. İntifa senedi sahiplerine pay sahipliği hakları verilemez; ancak, bu kişilere, net kâra, tasfiye sonucunda kalan tutara katılma veya yeni çıkarılacak payları alma hakları tanınabilir.

100. AŞAĞIDAKİLER DENETÇİ OLAMAZ.

- a) Denetlenecek şirkette pay sahibiyse,
- b) Denetlenecek şirketin yöneticisi veya çalışanıysa veya denetçi olarak atanmasından önceki 3 yıl içinde bu sıfatı taşımışsa,
- c) Denetlenecek şirketle bağlantısı bulunan bir tüzel kişinin, bir ticaret şirketinin veya bir ticari işletmenin kanuni temsilcisi veya temsilcisi, yönetim kurulu üyesi, yöneticisi veya sahibiyse ya da bunlarda yüzde yirmiden fazla paya sahipse yahut denetlenecek şirketin yönetim kurulu üyesinin veya bir yöneticisinin alt veya üst soyundan biri, eşi veya üçüncü derece dâhil, üçüncü dereceye kadar kan veya kayın hısımsıysa,
- d) Denetlenecek şirketle bağlantı hâlinde bulunan veya böyle bir şirkette yüzde yirmiden fazla paya sahip olan bir işletmede çalışıyorsa veya denetçisi olacağı şirkette yüzde yirmiden fazla paya sahip bir gerçek kişinin yanında herhangi bir şekilde hizmet veriyorsa,
- e) Denetlenecek şirketin defterlerinin tutulmasında veya finansal tablolarının düzenlenmesinde denetleme dışında faaliyette veya katkıda bulunmuşsa,
- f) Denetlenecek şirketin defterlerinin tutulmasında veya finansal tablolarının çıkarılmasında denetleme dışında faaliyette veya katkıda bulunduğu için (e) bendine göre denetçi olamayacak gerçek veya tüzel kişinin veya onun ortaklarından birinin kanuni temsilcisi, temsilcisi, çalışanı, yönetim kurulu üyesi, ortağı, sahibi ya da gerçek kişi olarak bizzat kendisi ise,
- g) TTK m. 400/1(a) ilâ (f) bentlerinde yer alan şartları taşıdığı için denetçi olamayan bir denetçinin nezdinde çalışıyorsa,
- h) Son 5 yıl içinde denetçiliğe ilişkin meslekî faaliyetinden kaynaklanan gelirinin tamamının %30'undan fazlasını denetlenecek şirkete veya ona yüzde yirmiden fazla pay ile iştirak etmiş bulunan şirketlere verilen denetleme ve danışmanlık faaliyetinden elde etmişse ve bunu cari yılda da elde etmesi bekleniyorsa